1. Razred najjednostavnijeg oblika automata koji prihvaća nizove iz jezika a ⁿ b ⁿ c ⁿ gdje je n>=1 je: a) LOA b) TS c) PA d) NKA e) DKA
2. Kod konstrukcije gramatike za jezik zadan TS M, produkcija koja simulira pomak u desno je oblika q[a,X] -> [a,Y]p, pri čemu vrijedi: a) $a \in B$ i $q \in F$ b) $a \in \Sigma$ i $q \in Q$ c) $a \in \Sigma$ i $p \in P$ d) $a \in \Sigma$ U $\{eps\}$ i $p \in Q$ e) $a \in \Sigma$ U $\{b\}$ i $p \in Q$
3. Jezik najuže klase kojem pripadaju nizovi koje generira gramatika S-> aSa   aBa, B-> bB   b je: a) rekurzivno prebrojiv b) rekurzivan c) konteksno neovisan d) regularan e) konteksno ovisan
4. Budući da za jezike ne postoji TS koji uvijek stane, za takve jezike kažemo da a) rekurzivno prebrojive nisu odlučivi b) rekurzivno prebrojive su odlučive c) rekurzivno prebrojive nisu izračunljivi d) rekurzivne nisu odlučivi e) rekurzivne su odlučivi
5. Da bi regularni izraz (eps + b) □ (eps + a) prihvaćao nizove u kojima alterniraju znakovi a i b, npr ababababa, na označeno mjesto (□) je potrebno upisati: a) (ba)* c) (ab)* c) a*b* d) (ba)+ e) (a+b+eps)*
6. Prilikom konstrukcije NKA (Q', Σ ', produkcije', q0', F') iz eps-NKA (Q, Σ , produkcije, q0, F), skup prihvatljivih stanja NKA F' jednak je:

7. Produkcije desno-linearne gramatike zadane su kao (A, B $\in$ V, w $\in$ T*):

- a) $A \rightarrow Bw$, $A \rightarrow w$
- b) A -> ABw, A -> eps, B -> eps
- c) A $\rightarrow$ wAB, A $\rightarrow$ eps, B $\rightarrow$ eps
- d) $A \rightarrow wB$, $A \rightarrow w$
- e) A -> AwB, A -> w, B -> w

8. Ako se bilo koji niz z jezika L može rastaviti na podnizove z=uvw pri čemu postoji cjelobrojna konstanta n takva da vrijedi $|uv| \le n$ i |v| >= 1 pri čemu nizovi uvⁱw, i >= 1 isto u jeziku L, onda je jezik L po najužem razredu:

- a) regularan
- b) rekurzivan
- c) kontekstno neovisan
- d) kontekstno ovisan
- e) rekurzivno prebrojiv

9. Odredite minimalni broj stanja DKA koji prihvaća jezik (a+)+b*c:

- a) 2
- b) 3
- c) 4
- d) 5
- e) 6

10. Dijagonalni jezik je:

- a) izračunljiv
- b) neizračunljiv
- c) kontekstno ovisan
- d) odlučiv
- e) regularan

11. Koliko produkcija ostaje u sljedećoj gramatici nakon izbacivanja beskorisnih znakova?

 $S \rightarrow abB \mid acC \mid abc$

 $B \rightarrow bC \mid cD$

 $C \rightarrow cC$

 $D \rightarrow dC$

 $E \rightarrow edE \mid ed$

- a) 1
- b) 2
- c) 4
- d) 5
- e) 6

12. Koja od sljedećih tvrdnji nije točna?

- a) unija dvaju kontekstno neovisnih jezika jest kontekstno neovisni jezik
- b) presjek dvaju kontekstno neovisnih jezika jest kontekstno neovisan jezik
- c) nadovezivanje dvaju kontekstno neovisnih jezika jest kontekstno neovisni jezik
- d) kontekstno neovisni jezici zatvoreni su s obzirom na supstituciju
- e) kontekstno neovisni jezici zatvoreni su s obzirom na Kleeneov operator

13. Za lijevo asocijativni operator + gradi se sljedeća jednoznačna gramatika:

- a) $G = (\{E,T\}, \{a,+\}, produkcije, E) produkcije : E \rightarrow E + T \mid T, T \rightarrow a$
- b) $G = (\{E\}, \{a,+\}, produkcije, E) produkcije: E -> E + E \mid a$
- c) $G = (\{E,T\}, \{a,+\}, produkcije, E) produkcije: E -> T + E | T, T -> a$
- d) $G = (\{E,T\}, \{a,+\}, produkcije, E) produkcije: E -> E + E | T, T -> a$
- e) Ništa od ponuđenog

14. Nakon konstrukcije minimalnog DKA iz sljedeće desno-linearne gramatike konstruirani minimalni DKA ima koliko stanja?

- $S \rightarrow aA \mid aB \mid bC$
- $A \rightarrow aA \mid a$
- $B \rightarrow aB \mid a$
- $C \rightarrow bC \mid b$
- a) 1 stanje
- b) 2 stanja
- c) 3 stanja
- d) 4 stanja
- e) 5 stanja

15. Koliko nizova sadrži jezik definiran gramatikom čije su produkcije:

- S->A, S->B, S->C, A->aBa, B->bCb, C->c
- a) 2
- b) 3
- c) 4
- d) 8
- e) beskonačno mnogo

16. Za dokazivanje nepraznosti regularnog jezika potrebno je ispitati postoji li minimalni DKA s n stanja koji prihvaća niz w za koji vrijedi:

- a) |w| = n
- b) |w| < n
- c) $|\mathbf{w}| > n$
- d) n >= |w| < 2n
- e) n > |w| < 2n

17. Koji je od navedenih jezika regularan?

- a) $\{0^n1^n \mid n \text{ prirodan broj }\}$
- b) {1ⁿ | n kvadrat cijelog broja }
- c) {ww^R | w je bilo koji binarni niz}
- d) $\{01^n0^k1 \mid n, k \text{ prirodni brojevi}\}$
- e) niti jedan nije regularan

18. Koja od navedenih produkcija je u Greibachinom normalnom obliku pretpostavljajući da se gramatikom generira kontekstno neovisan jezik $L(G)\setminus\{eps\}$

- a) $A \rightarrow aB$
- b) A -> aBa
- c) $A \rightarrow BC$
- d) $A \rightarrow eps$
- e) A -> aaB

- 19. Koji niz pripada jeziku opisanom regularnim izrazom ((c+b)*)+c*d+(e++a*)+
- a) babcae
- b) cbbddaea
- c) babbdeea
- d) abbcaa
- e) babbdccaa
- 20. Neki DKA sadrži stanja n i q tako da su stanja delta(n, 010) i delta(q, 010) nedohvatljiva. Za stanja n i q možemo zaključiti:
- a) istovjetna
- b) dohvatljiva
- c) nedohvatljiva
- d) istovjetna i dohvatljiva
- e) istovjetna i nedohvatljiva
- 21. Koji od regularnih izraza opisuje sve nizove znakova nad abeceodm a, b u kojoj se ne pojavljuju dva uzastopna b:
- a) $(a + eps)(ba + a)^*$
- b) $(ba + ab + aa)^*$
- c) $(ba + aa)^*$
- d) $(ba + a)^*(eps + b)$
- e) (ba + ab)*(eps + b)
- 22. Uvjet podudarnosti stanja p i q je:
- a) $(p \in F \land q \in F) \lor (p \notin F \land q \notin F)$
- b) cbbddaea ∈ ∉∧∨
- c) $(p \in F \land q \notin F) \lor (p \notin F \land q \in F)$
- d) delta(p, a) i delta (q, a) istovjetna
- e) delta(p, a) i delta (q, a) prihvatljiva
- 23. Kontekstno neovisni jezici nisu zatvoreni s obzirom na operacije:
- a) nadovezivanja i presjeka
- b) unije i komplementa
- c) supstitucije i presjeka
- d) presjeka i komplementa
- e) unije i nadovezivanja
- 24. Tijekom konstrukcije Mooreovog automata $M' = (Q', \Sigma, \Delta, \delta', \lambda', q_0')$ iz zadanog Mealyevog $M = (Q, \Sigma, \Delta, \delta, \lambda, q_0)$ početni broj elemenata skupa stanja Q' Mooreovog automata prije minimizacije je:
- a) |Q|
- b) $|\Sigma|$
- c) |\Delta|
- d) $|Q| \bullet |\Sigma|$
- e) |Q| |Δ|

- 25. Ukoliko se s desne strane produkcije nalazi k praznih znakova i m završnih znakova (m > 0) u postupku izbacivanja epsilon produkcija protrebo je danu produkciju zamijeniti s najviše koliko produkcija:
- a) k
- b) $2^{m}-1$
- c) $2n^2$
- d) 2^k
- e) m + k
- 26. Ako nije moguće iz znaka X generirati niz završnih znakova (ne postoji postupak generacije x -*-> w, gdje je w niz završnih znakova) onda je X:
- a) nedohvatljiv
- b) mrtav
- c) živ
- d) koristan
- e) dohvatljiv
- 27. Jezik L and abecedom $\{0, 1, 2\}$ zadan je regularnim izrazom $r = 1(2*0^+)^+$ treba konstruirati minimalni DKA koji prihvaća jezik L komplement. Automat ima:
- a) 4 stanja, 1 prihvatljivo
- b) 4 stanja, 3 prihvatljiva
- c) 3 stanja, 2 prihvatljiva
- d) 3 stanja, 1 prihvatljivo
- e) 2 stanja, niti jedno prihvatljivo
- 28. Ako je u generativnom stablu neki čvor označen s X, a njegova djeca sa Y1...Yn s lijeva na desno onda vrijedi:
- a) $X \rightarrow Y_1 \dots Y_n$ je produkcija gramatike
- b) Znakovi X, Y₁,Y₂, ..., Y_n su nezavršni znakovi gramatike
- c) Znakovi X, Y₁,Y₂, ..., Y_n su završni znakovi gramatike ili znak eps
- d) $X \rightarrow Y_1, X \rightarrow Y_2, ..., X \rightarrow Y_n$ su produkcije gramatike
- e) Čvor X je korijen stable, a čvorovi Y₁ ... Y_n su listovi stable
- 29. Najuža klasa jezika u kojoj se uvijek nalazi prejsek kontekstno neovisnog i regularnog jezika jest:
- a) rekurzivno prebrojiv
- b) kontekstno ovisan
- c) regularan jezik
- d) kontekstno neovisan
- e) nije moguće utvrditi u općem slučaju
- 30. Označite koja je produkcija u Chomskyevom normalnom obliku:
- a) $A \rightarrow aB$
- b) $A \rightarrow a$
- c) $A \rightarrow aBCD$
- d) $A \rightarrow eps$
- e) A -> aaB

- 31. Prilikom konstrukcije gramatike za jezik zadan Turingovim strojem s obostrano neograničenom trakom s ciljem generiranja početne konfiguracije TS-a prema algoritmu u udžbeniku zadaju se sljedeće produkcije (a svi znakovi iz ulazne abecede TS, B znak prazne ćelije TS i qo početno stanje TS):
- a) $S \rightarrow Lq_0AR$, $A \rightarrow [a,a]A|eps$, $L \rightarrow [eps, B]L|eps$, $R \rightarrow [eps, B]R|eps$
- b) $S \rightarrow Lq_0R$, $L \rightarrow [eps, B]L|eps$, $R \rightarrow [eps, B]R|eps$
- c) S $\rightarrow$ q0AR, A $\rightarrow$ [a,a]A|eps, R $\rightarrow$ [eps, B]R|eps
- d) $S \to q0A$, $A \to [a,a]A|eps$
- e) S -> Lq0AR, A -> [a,a]A|eps, L -> [eps, B]L|eps
- 32. Koji niz pripada jeziku opisanom regularnim izrazom $((a+b)^*)^+c^*d^+(e^++a^*)^+$
- a) babcae
- b) cbbddaea
- c) babbdeea
- d) abbcaa
- e) babbdccaa
- 33. Naći razred najjednostavnijeg oblika formalnog automata kojim je moguće prihvatit jezik ww^R , ako je w = (0 + 1 + 2)*3
- a) deterministički potisni automat
- b) nedeterministički potisni automat
- c) Turingov stroj
- d) LOA
- e) konačni automat
- 34. Kontekstno ovisni jezici zatvoreni su s obzirom na (odabrati najveći točan skup):
- a) unija, nadovezivanje, Kleenov operator L⁺, presjek
- b) unija, nadovezivanje, presjek
- c) Kleeneov operator L⁺, unija, nadovezivanje
- d) unija i nadovezivanje
- e) unija i presjek
- 35. Tijekom formalnog postupka konstrukcije gramatike za zadani TS, prema algoritmu iz udžbenika, na temelju prijelaza delta(q, X) = (p, Y, R) nastaje koliko produkcija? Neka je skup ulaznih znakova $\{0, 1\}$
- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) jednako broju stanja TS
- e) jednako broju prihvatljivih
- 36. Neka je zadan NP-potpun L1 i neki L2. Ako je L1 moguće u polinomnom vremenu svesti na L2, za L2 možemo zaključiti:
- a) postoji deterministički TS koji L2 prihvaća u polinomnom vremenu
- b) postoji nedeterministički TS koji L2 prihvaća u polinomnom vremenu
- c) L2 je NP-potpun
- d) L2 je NP-težak——
- e) ništa od navedenog

- 37. Zadan je TS sa 16 radnih traka koji s prostornom složenošću n² prihvaća neki L. Tada postoji TS sa 8 radnih traka koji taj isti jezik prihvaća s prostornom složenošću (odabrati nasporije rastuću funkciju)
- a) n
- b) n⁴
- $c) n^8$
- d) n^2
- e) n² logn
- 38. Kolika je vremenska složenost prihvaćanja jezika $L = \{wcw^R \mid w \in (a+b)^*\}$ u ovisnosti o duljini niza n
- a) n + 1
- b) n
- $c) n^2$
- d) 2n + 1
- e) n(n+1)/2
- 39. Odrediti razred najjednostavnijeg oblika formalnog automata kojim je moguće prihvatit jezik: $a^ib^{2(i+k)}c^k$ $0 \le i \le N$, $0 \le k \le M$, gdje su N i M cjelobrojne konstante
- a) deterministički potisni
- b) nedeterministički potisni
- c) turingov stroj
- d) LOA
- e) konačni automat
- 40. Jezik L and abecedom $\{0,1,2\}$ zadan je regularnim izrazom $\mathbf{r}=(2*0*)*$ treba konstruirati minimalni DKA koji prihvaća jezik L komplement. Automat ima:
- a) 4 stanja, 1 prihvatljivo
- b) 4 stanja, 3 prihvatljiva
- c) 2 stanja, 2 prihvatljiva
- d) 2 stanja, 1 prihvatljivo
- e) 2 stanja, niti jedno prihvatljivo
- 41. Za NKA koji ima p stanja, n ulaznih znakova, m prihvatljivih stanja (m < p) gradi se istovjetan DKA koji ima najviše:
- a) p! stanja
- b) p * m stanja
- c) 2^p stanja
- d) p * m * n stanja
- e) pⁿ stanja
- 42. Postupak odbacivanja beskorisnih znakova provodi se odbacivanjem:
- a) mrtvih znakova pa nedohvatljivih znakova
- b) nedohvatljivih znakova pa mrtvih znakova
- c) eps produkcija pa jediničnih produkcija
- d) jediničnih produkcija pa eps- produkcija
- e) ništa od navedenog

43. Funkcija prijelaza osnovnog modela Turingovog stroja definira se na sljedeći način: a) δ : Q x Σ x Γ -> Q x Γ x {L, R} b) δ : Q x Σ -> Q x Σ x {L, R} c) δ : Q x Σ -> Q x Σ x {L, N, R} d) δ : Q x Σ -> Q x Γ x {L, R} e) δ : Q x Γ -> Q x Γ x {L, R}
44. Prema Chomskyjevoj hijerarhiji jezika kontekstno ovisni jezici su podskup: a) regularnih jezika b) nedeterminističkih kontekstno neovisnih jezika c) determinističkih kontekstno neovisnih jezika d) rekurzivno prebrojivih jezika e) niti jedan odgovor nije točan
45. Odrediti razred najjednostavnijeg oblika formalnog automata kojim je moguće prihvatiti jezik ww , ako je w = (0 + 1 + 2) ⁺ a) deterministički potisni automat b) nedeterministički potisni automat c) Turingov stroj d) LOA e) konačni automat
46. Što od sljedećeg ne vrijedi za regularne izraze r i s: a) vrijedi sve od navedenog b) $\varepsilon r = r\varepsilon$ c) $r + s = s + r$ d) $r^{**} = r^*$ e) $(rs)t = r(st)$
47. Razred najjednostavnijeg oblika automata koji prihvaća nizove iz jezika a ⁿ b ²ⁿ c ⁿ , u n >= 1 je: a) DKA b) NKA c) PA d) LOA e) TS
48. Ako je jezik L u klasi jezika K i svi jezici klase K su polinomno svodivi na jezik L,

48. Ako je jezik L u klasi jezika K i svi jezici klase K su polinomno svodivi na jezik L, onda kažemo da je jezik L _____ s obzirom na klasu K i s obzirom na polinomno vremensko svođenje:

- a) težak
- b) potpun
- c) odlučiv
- d) izračunljiv
- e) neizračunljiv

49. Neka DKA M prihvaća regularan jezik L(M), jezik L je beskonačan ako i samo ako prihvaća niz duljine l gdje vrijedi: a) n < 1, n je broj stanja DKA M b) l < n < 2n, n je broj stanja DKA M c) n <= l <= 2n, n je broj stanja DKA M d) n <= l <= 2n, 2n je broj stanja DKA M e) l <= n < 2n, 2n je broj stanja DKA M
50. Konstruiraj minimalni DKA nad abecedom $\{a,b\}$ koji prihvaća proizvoljan niz u kojem vrijedi n_a mod $3 = n_b$ mod 3 , gdje je n_a broj znakova a u nizu, a n_b broj znakova b u nizu. Koliko stanja ima konstruirani automat?
a) $n_a + n_b$
b) n _a
c) 3
d) jezik nije regularan, nije moguće konstruirati DKA e) n _b
51. Produkcije lijevo-linearne gramatike zadane su kao $(A, B \in V, w \in T^*)$:
a) A -> Bw, A -> w
b) A -> ABw, A -> eps, B -> eps
c) A -> wAB, A -> eps, B -> eps
d) A -> AwB, A -> w, B -> w e) A -> wB, A -> w
e) A -> wb, A -> w
52. Budući da za jezike postoji TS koji uvijek stane, za takve jezike kažemo
da
a) rekurzivne su odlučivi
b) rekurzivne nisu odlučivi
c) rekurzivno prebrojive su odlučivi
d) rekurzivno prebrojive nisu odlučivi
e) rekurzivno prebrojive nisu izračunljivi
53. Ako je jezik L u klasi NSPACE(n ⁴) onda je sigurno i u:
a) DSPACE(2n ⁴)
b) $DSPACE((n^4)/2)$
c) DSPACE(n ⁸)
d) NTIME(n ⁴)
e) NTIME(n ⁸)
54. Odredite minimalni broj stanja DKA koji prihvaća jezik a+b*cd :
a) 2
b) 3
c) 4
d) 5
e) 6

55. Ako je L_1 regularan jezik and abecedom $\sum$ i $L_2 = \sum^* - L_1$ onda vrijedi:

- a) L₂ nije nužno regularan
- b) L_2 nije regularan i $L_1 = \sum^*$ unija L_2^C
- c) L_2 je regularan i $L_1 = \sum^* \text{unija } L_2^C$
- d) L_2 je regularan i $L_2 = L_1^C$
- e) L_2 nije regularan i $L_2 = L_1^C$

Pitanja za koje postoje samo točni odgovori:

1. Kod DKA se definira funkcija $\hat{\delta}: Q \times \Sigma^* -> Q$ takva da vrijedi

a)
$$\hat{\delta}$$
 (q, wa) = $\delta(\hat{\delta}(q, w), a)$ gdje je $w \in \Sigma^*$ i $a \in \Sigma^*$

Odgovor na pitanje 2 bas nema smisla??

- 2. Prilikom konstrukcije NKA iz desno-linearne gramatike po algoritmu u udžbeniku potrebno je prvo sve produkcije preurediti na oblik:
- a) A -> aB, A -> eps
- 3. Neka je $\wp$ oznaka za partitivni skup. Funkcija prijelaza nedeterminističkog TS definira se kao:

a)
$$Q \times \Gamma \rightarrow \wp(Q \times \Gamma \times \{L, R\})$$

- 4. Produkcije gramatike neograničenih produkcija su oblika $\alpha \rightarrow \beta$, gdje:
- a) su α i β nizovi završnih i nezavršnih znakova i $\alpha \neq \epsilon$
- 5. Za desno asocijativni operator + gradi se gramatika:

a)
$$G = (\{E,T\}, \{a,+\}, \{E \rightarrow T + E \mid T, T \rightarrow a\}, E)$$

- 6. Funkcija je djelomično rekurzivna ako i samo ako:
- a) postoji TS koji je može izračunati
- 7. Univerzalni jezik Lu je:
- a) izračunljiv i nije odlučiv
- 8. Konstruiraj minimalni DKA definiran nad abecedom $\Sigma = \{a, b, c\}$ koji prihvaća jezik opisan izrazom $r = (a+b)^*b(a+b)^* + \epsilon$. Koliko stanja ima taj automat?
- a) 3 stanja, 2 prihvatljiva
- 9. Zadan je TS = $(\{q_0, q_1, q_2, q_3, q_4\}, , \delta, q_0, B, \{q_4\})$.

1)
$$\delta(q0,0) = (q1,A,R)$$

4)
$$\delta(q1,1) = (q2,C,L)$$

7)
$$\delta(q_{2},A) = (q_{0},A,R)$$

2)
$$\delta(q_0,C) = (q_3,C,R)$$

5)
$$\delta(q_{1},C) = (q_{1},C,R)$$

8)
$$\delta(q_2,C) = (q_2,C,L)$$

3)
$$\delta(q1,0) = (q1,0,R)$$

6)
$$\delta(q2,0) = (q2,0,L)$$

9)
$$\delta(q_3,C) = (q_3,C,R)$$

10)
$$\delta(q3,B) = (q4,B,R)$$

Koji od ovih nizova prihvaća zadani TS:

a)000111

Koliko prijelaza napravi TS prilikom prihvaćanja niza:

a)25

- 10. Odredite minimalni broj stanja DKA koji prihvaća jezik a*b*c* a) 5
- 11. Ako je jezik L u klasi DTIME(f(n)), onda je i u klasi:
- a) DSPACE(f(n))